

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Здравка Владимирова Кръстева,
преподавател по криминалистика в Юридическия факултет на Софийския
университет „Св. Климент Охридски“

Относно: дисертационен труд за присъждане на научна и образователна степен „доктор по право“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6 Право, научна специалност „Криминалистика“

Дисертант: Правда Илиева Илиева, докторант на самостоятелна подготовка в Юридическия факултет на Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“, докторска програма „Криминалистика“.

Научен ръководител: проф. д.ю.н. Йонко Кунчев

Тема на дисертацията: Криминалистични методи за идентификация на човек

1. Кратко представяне на процедурата

Със заповед No. 940/12.12.2022 г. на Ректора на Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“ съм определена за член на научното жури за защита на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ на Правда Илиева Илиева, докторант на самостоятелна подготовка по професионално направление 3.6. Право, докторска програма „Криминалистика“.

Представеният от дисертанта комплект от материали е в съответствие с предвиденото в Закона за развитието на академичния състав на Република България и Правилника за прилагането му. Дисертантът е удовлетворил нормативните изисквания по отношение на наукометричните критерии за образователната и научна степен „доктор“. Намирам, че са спазени изискванията относно хода на процедурата и оформянето на дисертационния труд.

2. Обща характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд се състои от увод, пет глави, заключение, разгърната библиография и приложение. Обемът на труда в представения вид е със значителен обем от 491 страници, съответстващ на 377 стандартни печатни страници.

Структурата на труда е логично изградена и отразява по подходящ начин класическата криминалистична тема на изследването, а именно идентификацията на човека чрез използването на специални знания в областта на криминалистиката.

В **увода** е обоснована актуалността на изследването и са представени целта му и използваната при проучването на темата методология. **Първа глава** е с общотеоретичен характер и изяснява понятието за криминалистична идентификация, осигуряването на сравнителни образци, методите и етапите на идентификационното изследване. Главите от **втора до пета** са посветени на различните видове криминалистична идентификация – по дактилоскопни следи, по следи от други части на човека, по почерк и писмена реч, по одорологични следи и по признаци на външния му вид, гласа и говора. В **заключението** са изведени основните изводи, до които стига авторът в отделните части на съчинението и са обобщени направените от дисертанта предложения и препоръки.

3. Приносни моменти и бележки

Изложените в автореферата приносни моменти намирам за добросъвестно и коректно представени. Могат да бъдат открити някои от тях.

Важен приносен момент на изследването е, че то обобщава съществуващото научно знание в областта на криминалистичната идентификация на човека, като стъпва на задълбочено и пространно проследяване на различните методи на идентификация, на академичните изследвания в тази област, както и на експертната практика.

Авторът не се е задоволил с обобщаване на досегашните научни изследвания, а ги е надградил с проучване на съвременните развития по отношение на отделните видове идентификационни изследвания и по този начин е обогатил научното знание в разглежданата област на криминалистиката.

С научно и научно-приложно значение е проведеното от дисертанта емпирично изследване в областта на пороскопната идентификация, което има потенциал да допринесе за усъвършенстване на експертната практика на вещите лица в областта на дактилоскопната експертиза, а от там и да повиши възможностите на наказателното производство за решаване на една от най-съществените задачи на доказването – установяването на авторството на престъплението.

Оригинален принос с практико-приложно значение са анализът и отправените от автора препоръки по отношение на одорологичните следи, при изследването на които се достига до идентификационни изводи с висока степен на достоверност.

Приложно значение и потенциал за внедряване в практиката имат и формулираните препоръки, отнасящи се до татуировките като идентификационен признак от външния вид на човека.

В обобщение, на цялата територия на дисертационния труд са формулирани многобройни и уместни препоръки към следствено-експертната практика, които стъпват и на резултатите от проведените от дисертанта емпирични анкетни проучвания.

Към автора може да бъде отправена препоръка, която не влияе на цялостната положителна оценка за представеното съчинение.

Проучването може да бъде обогатено като в него се включи анализ на разработките на Европейската мрежа на криминалистичните институти (ENFSI). Публикуваните от тази организация ръководства с добри практики в областта на идентификацията по почерк, следи от ръце, глас, видеозаписи и др. могат да обогатят труда с опита на европейските експертни институти в тази област от последните години. Като пример в тази насока би могъл да се посочи стандартизираният подход, разработен от ENFSI, при изследване на подписи, поставени върху електронни устройства, които с широкото навлизане на “тъч скрийн” технологиите вече са неизменна част от ежедневието.

6. Заключение

Намирам, че представеният дисертационен труд „Криминалистични методи за идентификация на човек“ удовлетворява изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за прилагането му – съдържа научни и научноприложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания по съответната специалност и способности за самостоятелни научни изследвания, поради което убедено предлагам на Научното жури да даде на докторанта Правда Илиева Илиева образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.6. Право (Криминалистика).

.....

доц. д-р Здравка Владимирова Кръстева,
определена за член на научното жури
със Заповед No. 940/12.12.2022 г. на Ректора
на ВСУ „Черноризец Храбър“